

روزنامه سیاسی، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران
چهارشنبه ۷ دی ۱۴۰۱ - ۴ جمادی الثانی ۱۴۴۴
سال بیست و چهارم - شماره ۶۶۶۰ - ۱۶ صفحه
قیمت: ۳۰۰۰ تومان

سر مقاله

فقاقت در گذرگاه اقناع اجتماعی

روزی که جناب سبینتا نیکنام با نظر تفسیری شورای محترم نگهبان از ورود اولیه به شورای اسلامی شهر یزد باز ماند، در جلسه‌ای که مدیران رسانه‌های جبهه انقلاب حضور داشتند، بحث شد که موضع ما چیست؟ و چون این فرد دوره قبل در شورای مذکور حضور داشت، مسئله‌رستی یا اشتباه تفسیری

نیود، بلکه مسئله ما اقناع اجتماعی بود که باید صورت می‌گرفت. جمع‌بندی بر این شد که بنده مطلبی انتقادی بنویسم، نوشتم و با اعلان به شان و جایگاه متعالی شورای نگهبان در نزد امام و رهبری و نظام دینی، بُعد شکلی موضوع را نقد کردم چند روز بعد برادری از طرف مرحوم آیت‌الله محمد یزدی رحمة‌الله علیه برام پیام آورد که «به آقای گنجی سلام مرا برسانید و بگویید وظیفه ما تشخیص شرع است، ما وظیفه‌ای برای اقناع اجتماعی نداریم». حال که بیانیه‌ای منتسب به مجمع عمومی جامعه محترم مدرسین برای اغتشاشات صادر شده یاد سخن یاد عزیز سفر کرده افتادم. لذا با فرض صحت انتساب بیانیه فوق به جامعه مدرسین، نقطه اصلی و تقاطع همین جاست. یک وقت فقهای محترم در حدود احکام فردی فتوایی را صادر می‌کنند و اشخاص نیز خود را مخیر می‌دانند که انجام دهند یا ندهند و فقها نیز از نتیجه این امر آگاهند اما وقتی فقه به حوزه سیاست و اجتماع وارد می‌شود و برای حکومت ایده و طرح تجویز می‌کند می‌داند که حکومت الزامات و قوه قهریه برای اجرای آن دارد. اما چه خوب است که قبل از استفاده از ابزارهای قهری (اجبار، اقتدار، محروم‌سازی و تهدید به محروم‌سازی) بتوانند اقناع کنند یعنی جامعه یا اکثریت جامعه بتوانند موضوع را به روش استدلال و نه روش نقل بپذیرند. فقهای بزرگوار برای امر حکومت حتماً باید علاوه بر «حساس تکلیف» به «حساس تأثیر» و پیامدها و دستاوردهای موضوع ببینند و به قول امروزی آن تولید سرمایه اجتماعی را در پس فتوا ببینند. حضرت امام (ره) این مهم را گوشزد کرده‌اند که دیگر فقه محصور در کتب عربی و بین فقهای نامی ماند و به رادیو و تلویزیون روزنامه‌ها کشیده خواهد شد و نمی‌توان گفت دیگران نظر ندهند. درست است دیگران نظر فقهی نمی‌دانند اما مسئله فقهی را تحلیل اجتماعی و سیاسی می‌کنند. همانگونه که راننده تاکسی درباره وضعیت سدسازی در ایران نظر می‌دهد، فوتبالیست درباره اعتراض اجتماعی ساکت نمی‌ماند، کارگر درباره چربایی تورم حرف می‌زند اما می‌شود به او بگویند مگر تو اقتصاد خوانده‌ای؟ امام می‌فرمایند «کتاب‌های فقهای بزرگوار اسلام بر است از اختلاف نظرها و سلیقه‌ها و برداشته‌ها در زمینه مسائل مختلف نظری، فرهنگی و سیاسی و اقتصادی و عبادی تا آنجا که در مسائلی که ادعای اجماع شده است قول و اقوال مخالف وجود دارد حتی در مسائل اجتماعی هم ممکن است قول خلاف پیدا شود. از اختلاف اخباری‌ها و اصولی‌ها بگذریم، از آنجا که در گذشته این اختلافات در محیط درس و بحث و مدرسه محصور بود و فقط در کتاب‌های علمی آن هم عربی ضبط می‌گردید، فقها توده‌های مردم از آن بی‌خبر بودند و اگر با خبر هم می‌شدند، تعقیب مسائل برایشان جاذبه‌ای نداشت... اما امروز با کمال خوشحالی به مناسبت انقلاب اسلامی حرف‌های صحیح‌نظران به رادیو و تلویزیون و روزنامه‌ها کشیده شده است، چرا که نیاز علمی به این بحث‌ها و مسائل است؟» «افتخار این است که کشیده شدن بحث فقه به اجتماع یا «اجتماعی شدن فقه» از نظر امام محصول آورده انقلاب اسلامی است، چرا که فقه در عرصه حاکمیت مخالفتی دارد اما در عرصه فردی مخالف صرفاً تکلیف فردی را انجام نمی‌دهد و اجباری ندارد که در پاسخ به آن اجبار دست به قلم شود و نقد کند. به نظر می‌رسد یکی از دوراندیشی‌های امام در وحدت حوزه و دانشگاه همین باشد که ابعاد اجتماعی و جامعه‌شناسی فقه مورد نقد و ریزبینی و انطباق قرار گیرد و از قضا دیدیم که مرحوم آیت‌الله مصباح به حوزه جامعه‌شناسی در تحصیل شاگردان توجه داشتند. به فتوای مرحوم میرزای شیرازی بنگرید. اگر مرحوم میرزای شیرازی در حکومت بود شاید آن فتوا را صادر نمی‌کرد، چون در قدرت نبود و صرفاً مشروعیت (اقتدار غیر قهری) داشت برای معلول (مصرف کننده) حکم صادر کرد و استعمال دخایات را ممنوع کرد و مردم (منهای حکومت) با نافرمانی حکومت را نیز مستأصل کردند. اما در حوزه حکومت با فتوای منتهی شده مسئله را جمع کرد، چون تضاد منافع وجود دارد. به زعم بنده اگر میرزای شیرازی در حکومت بود برای مردم فتوای منتهی داد و بلکه برای دولت حکم قطعی صادر می‌کرد و قوه قهریه را در درون حکومت برای حل مسئله به کار می‌گرفت، با این حال تفاوت امروز ما با دوران میرزا دو چیز است: اول حاکمیت اسلام و دوم مردم‌سالاری که فهم دقیق آن یعنی به «جامعه‌شناسی سیاسی اسلامی» نیاز مبرم داریم. حتی امروز روحانیت محترم که به دانشگاه می‌ایند نمی‌توانند با روش نقلی (تاریخ، حدیث) اقناع کنند و اگر بتوانند صرفاً کسائی را قانع می‌کنند که بنده و ریشه خانواده‌شان در زیست مؤمنانه باشد و تعبداً مسائل دینی را از اهل آن می‌پذیرند اما فایده‌گرایی و کارکردگرایی رشد کرده است و برای هر امری از او ارزش «فایده» می‌خواهند. ادامه در صفحه ۲

مردم با فراخوان شهدا بزرگ‌ترین اجتماعات سال‌های اخیر را در سراسر کشور برپا کردند. این مردم ایران هستند که هرگاه ندای جان بلند شود، از جان و دل برای آرمان‌های بزرگ دینی خود تمام و کمال مایه می‌گذارند

ببینید مردم ایران را

روز گذشته مراسم تشییع گمنامانی بود که نام آنها در تاریخ جاودانه شده است. شهیدانی که اگر چه نامی از آنها در میان نبود، اما برای کسی که در راه خدا و اهل بیت علیهم السلام جان می‌بازد، چه باک که به تاسی از فاطمه زهرا (س) گمنام تشییع شود. امسال تشییع شهدای گمنام در فاطمیه، اما پیام ویژه‌ای داشت. دیروز، روز دعوت شهدا بود و شهدا نه میهمان مردم، که میزبان آنها بودند. پیام آنها اما دعوت به ولایت‌مداری، وحدت کلمه و برانیت

از فتنه بود؛ فتنه‌ای ترکیبی که سه ماه است با تدارک همه‌جانبه دشمنان شناخته شده ایران اسلامی در قالب جنگ احزاب، بر کشور تحمیل شده است. و آفرین بر این ملت قدرشناس، که به این دعوت لبیک گفتند و با حضور میلیونی خود در سراسر کشور، بار دیگر با آرمان‌های شهدا تجدید میثاق کردند و پیمان بستند که این راه را با قدرت و قوت پیش خواهند برد | صفحه ۲ | رضا دهشیری | جوان

بسجیح بهره‌وری محصولات راهبردی کشاورزی را از تقا می‌دهد

بر اساس تفاهنامه وزارت جهاد کشاورزی و سازمان بسیج مدبریت کشت محصولات راهبردی در ۱۰ میلیون هکتار اراضی کشاورزی هوشمند می‌شود | صفحه ۱۱

تخمین تیره و تار روسیه از مناسبات با غرب و اوکراین

اولتیماتوم لاوروف به کیف: شرایط مذاکره را قبول کنید و گرنه سر و کارتان با ارتش است | صفحه ۱۵

جهان، آبستن نظم جدیدی است

دکتر سید یاسر جبرائیلی، دانش‌آموخته اقتصاد سیاسی بین‌الملل و اندیشه سیاسی، رئیس مرکز ارزیابی و نظارت راهبردی اجرای سیاست‌های کلی نظام و نویسنده کتاب «ایالات متحده سابق» معتقد است جهان به دوره افول هژمونی امریکا و سيطرة نظم تک‌قطبی لیبرال نزدیک می‌شود و رویدادهای داخل کشور از جمله اغتشاشات اخیر را هم از چنین چشم‌اندازی نگاه می‌کند | صفحات ۹ و ۸

اغتاشات بلای جان بازار و اقتصاد

قیمت‌سازی کاذب سوداگران ارز با کانال‌های پیام‌رسان | صفحه ۴

کف خیابان را باخند روبه‌دروغ‌سازی آوردند

گزارش خبری از اقدامات اپوزیسیون و دنباله‌های داخلی آنها وقتی قافیه را می‌بازند | صفحه ۶

یک نویسنده و پژوهشگر تاریخ معاصر در گفت‌وگو با جوان:

«بانک خون» اسم رمز پروژه کشته‌سازی بود

استراتژی تأثیر بر جامعه با سوءاستفاده از افراد کشته‌شده در جریان شلوغی‌هایی که این روزها توسط رسانه‌های ضدانقلاب استفاده می‌شود، یک روش معمول است که از مدت‌ها پیش توسط ضدانقلاب و مخصوصاً منافقین مورد استفاده قرار می‌گیرد | صفحه ۳

«جوان» در گفت‌وگو با استاد جرم‌شناسی زوایای متفاوتی از شرایط تحقق «جرم مجاربه» را بررسی کرد

قصد خشونت و ناامنی برای حکم مجاربه کافی است

پس از صدور حکم اعدام برای برخی از اغتشاشگران ماه‌های اخیر، آرای صادره محاکم قضایی در این زمینه به بحث و بررسی گذاشته شد. دایره این بحث و بررسی از فضای مجازی گرفته تا مباحثه استادان علم حقوق و جزا و جرم‌شناسی را در بر می‌گیرد و شبیهات نیز همچنان در برخی محافل وجود دارد. یکی از مهم‌ترین موضوعات مطرح شده در این باره این است که فضای حاکم در حوادث اخیر بر صدور حکم مؤثر بوده و برخی دیگر انتشار فیلم‌های اغتشاشگران در فضای مجازی را مؤثر بر صدور آرا می‌دانند | صفحه ۱۰

ضارب روی سینه دانیال نشست و بی‌رحمانه تیغ کشید
گفت‌وگوی «جوان» با مادر و همسر شهید بسیجی دانیال رضازاده از شهدای مدافع امنیت اغتشاشات اخیر | صفحه ۷

پادداشت سیاسی | حسن رشوند

همین مردم‌اند که سحر امپراتوری دروغ را باطل می‌کنند | صفحه ۲

تجدید فراخوان برگزاری مناقصه عمومی یک مرحله‌ای رجوع به صفحه ۱۱
شناسه آگهی: ۱۴۳۱۰۷ | ادامه در صفحه ۲

www.mci.ir
#۱۰۰۰ تخفیف تا ۹۵٪ در خرید بسته